Radomił Filipek
ul. Turkusowa 12 m. 23
20-572 Lublin
Tel. 693 067 887
e-mail: ziemiomorze2011@gmail.om

Lublin, dnia 08-02-2021

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Lublinie
ul. Czechowska 4
20-950 Lublin
rdlp@lublin.lasy.gov.pl

Uwagi do projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Świdnik, sporządzonego na lata 2021 – 2030 oraz Prognozy oddziaływania tego planu na środowisko

Zgłaszane uwagi

I. Wniosek o zmianę metodyki obliczania średniego wieku drzewostanów w nadleśnictwie Świdnik, który służy ustaleniu etatu użytkowania rębnego. W obliczeniach średniego wieku drzewostanu nie powinny być uwzględniane ekosystemy lasów ochronnych, rezerwatów, gospodarstw specjalnych oraz lasów o szczególnych funkcjach przyrodniczych i społecznych.

Projekt planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Świdnik na okres 1.01.2021 - 31.12.2030

plik: px_dg_rdlp_lublin_projekt_pul_swidnik_2021_2030.pdf

Obliczenie średniego wieku drzewostanu nadleśnictwa i jego ocena w celu wyciągania wniosków dot. możliwości i skali zwiększenia etatu użytkowania rębnego nie powinna uwzględniać lasów ochronnych, rezerwatów, gospodarstw specjalnych oraz ekosystemów leśnych o szczególnych funkcjach przyrodniczych i społecznych.

Proponuję, aby średni wiek drzewostanu w projekcie PUL podany był odrębnie dla dwóch, niżej wymienionych grup:

1) lasy ochronne, rezerwaty, gospodarstwa specjalne oraz ekosystemy pełniące szczególne funkcje przyrodnicze lub społeczne

2) pozostałe ekosystemy leśne nadleśnictwa Świdnik, w których dopuszczalne jest pozyskanie drewna bez szczególnych zaleceń

Wnioski dot. ustalenia etatu użytkowania rębnego w nadleśnictwie Świdnik w latach 2021 - 2030 powinny być wyciągane wyłącznie na podstawie średniego wieku drzewostanu wymienionego w punkcie 2).

Uzasadnienie:

Zdaniem autorów projektu Planu Urządzenia Lasu nadleśnictwa Świdnik na lata 2021 - 2030, ***średni wiek drzewostanów nadleśnictwa Świdnik jest zbyt wysoki****, ok. 20 lat wyższy niż zalecany (biorąc pod uwagę wiek rębności) i jest to* ***przesłanką do zalecenia zwiększenia etatu użytkowania rębnego w całym nadleśnictwie Świdnik*** *(str. 60 - 61 w pliku: px_dg_rdlp_lublin_projekt_pul_swidnik_2021_2030.pdf). Można wnioskować, że wyżej wskazana wartość przekroczenia zalecanego średniego wieku drzewostanu jest jednym z głównych wskaźników ocenianych przez autorów projektu PUL, na podstawie którego zaplanowana została wielkość pozyskania drewna w nadleśnictwie w latach 2021 - 2030.*

Jednak obliczanie średniego wieku w celu ustalenia etatu rębnego ze wszystkich drzewostanów (w tym lasów ochronnych, rezerwatów, gospodarstw specjalnych oraz ekosystemów leśnych o szczególnych funkcjach przyrodniczych i społecznych) ***jest niewłaściwe i może prowadzić do wyciągania błędnego wniosku, że średni wiek lasów jest zbyt wysoki i należy zwiększać eksploatację drzewostanu****.*

Należy zwrócić uwagę, że autorzy projektu PUL podają, iż średni wiek drzewostanów w rezerwatach nadleśnictwa wynosi 120 lat, a w gospodarstwie specjalnym 83 lata (str. 61). Z projektu nie dowiadujemy się, jaki jest średni wiek drzewostanów w lasach ochronnych nie będących gospodarstwem specjalnym, niemniej na podstawie cytowanych informacji wyraźnie widać, że te „szczególne" ekosystemy leśne „zawyżają" średni wiek drzewostanu całego nadleśnictwa, co z kolei jest powodem do zalecenia zwiększenia wycinek. Zmiana metodyki spowoduje skorygowanie tego błędu i umożliwi właściwą ocenę wieku ekosystemów leśnych, w których prowadzi się pozyskanie drewna poprzez ustalenie a następnie realizację etatu rębnego.

Celowość wydzielenia lasów ochronnych, rezerwatów, gospodarstwa specjalnego oraz ekosystemów pełniących szczególne funkcje przyrodnicze lub społeczne z obliczania średniego wieku drzewostanu koresponduje z opinią autorów projektu PUL, że „Wysokie wartości średniego wieku drzewostanów akceptowalne są wówczas, gdy lasy spełniają głównie funkcje ochronne, włączone są w granice rezerwatów przyrody, mają głównie znaczenie przyrodnicze lub społeczne." (str. 60, w pliku: px_dg_rdlp_lublin_projekt_pul_swidnik_2021_2030.pdf).

II. Uwagi dot. rezerwatów oraz ochrony przyrody w nadleśnictwie Świdnik

Aktualizacja programu ochrony przyrody Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Świdnik na lata 2021 - 2030

plik: px_dg_rdlp_lublin_program_ochrony_przyrody_swidnik_2021_2030.pdf

3.1.1. Rezerwat „Stasin" (str. 34 - 35)

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Świdnik na lata 2021 - 2030

plik: px_dg_rdlp_lublin_prognoza_projekt_pul_nadlesnictwo_swidnik_2021_2030.pdf

3.5.1. Rezerwat „Stasin" (str. 61 - 62)

a) Postuluję o wpisanie do PUL Nadleśnictwa Świdnik na lata 2021-2030 zobowiązania PGL Lasy Państwowe (jako instytucji prowadzącej nadzór nad rezerwatem „Stasin") do przeprowadzenia **aktualnej inwentaryzacji przyrodniczej w rezerwacie**, w szczególności egzemplarzy brzozy czarnej, gdyż poprzednia inwentaryzacja z 1989 r. może obecnie nie być aktualna.

b) Postuluję o wpisanie do PUL Nadleśnictwa Świdnik na lata 2021-2030 zobowiązania PGL Lasy Państwowe (jako instytucji prowadzącej nadzór nad rezerwatem „Stasin") do zlecenia opracowania **planu ochrony rezerwatu „Stasin"** na terenie uroczyska Stary Gaj (Oddział 170, wydzielenia b i c). Plan powinien zostać opracowany w terminie trzech lat od publikacji dokumentu a następnie przekazany do RDOŚ w celu przyjęcia przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Plan ochrony powinien zostać opracowany przez specjalistów przyrodników.

c) Wnioskuję o odstąpienie od planowania prac leśnych wokół rezerwatu „Stasin", w wydzieleniach 170 tj. a i d-g (w projekcie zaplanowana jest tam trzebież późna). Proponuję również, aby w najbliższej możliwej perspektywie czasowej wymienione wydzielenia zostały dołączone do rezerwatu „Stasin" i pełniły rolę otuliny rezerwatu.

Uzasadnienie:

Wykonanie aktualnej inwentaryzacji przyrodniczej oraz przyjęcie programu ochrony rezerwatu „Stasin" umożliwi m. in. zweryfikowanie, czy istnieje potrzeba i w jakim zakresie ***prowadzenia w nim zabiegów ochronnych, zapobiegających zanikowi brzozy czarnej*** *- gatunku będącego jednym z głównych przedmiotów ochrony rezerwatu – tworzącego unikalną fitocenozę.*

Nadleśnictwo Świdnik zastrzega w tabeli na stronie 46, że w chwili obecnej prowadzenie zabiegów ochronnych w rezerwacie Stasin nie jest możliwe z powodu braku zgody na prace ochronne oraz braku planu ochrony rezerwatu.

Brak aktualnej inwentaryzacji przyrodniczej oraz zatwierdzonego planu ochrony rezerwatu ***może zagrażać utratą wartości przyrodniczej tego obszaru*** *i powinny zostać podjęte pilnie działania w celu zmiany tej sytuacji. Ustawa o ochronie przyrody zobowiązuje o wykonanie takiego planu do 5 lat od utworzenia rezerwatu (Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, art. 18 ust. 2.)*

Rezerwat ten ma charakter fitocenotyczny i chroni całe zbiorowisko roślinne, a więc poniekąd też relacje ekologiczne, na które silnie może wpływać otoczenie. Dlatego odstąpienie od planowych prac leśnych (w opisie taksacyjnym zaplanowana jest aktualnie TP), a w najbliższej perspektywie czasowej utworzenie otuliny rezerwatu z wydzieleń 170 a oraz 170 d - g , o przeważającej funkcji ochronnej z minimalną ingerencją gospodarki leśnej wydaje się uzasadnione. Ponadto według informacji ustnych od pracowników leśnych brzoza czarna rozprzestrzenia się poza obszar obecnego rezerwatu, więc włączenie terenów bezpośrednio go otaczających może korzystnie wpłynąć na liczbę chronionych drzew tego gatunku.

Aktualizacja programu ochrony przyrody Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Świdnik na lata 2021 - 2030

plik: px_dg_rdlp_lublin_program_ochrony_przyrody_swidnik_2021_2030.pdf

3.1.2. do 3.1.5. Rezerwaty „Chmiel", „Olszanka", „Wierzchowiska", „Las Królewski" (str. 36 - 43)

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Świdnik na lata 2021 - 2030

plik: px_dg_rdlp_lublin_prognoza_projekt_pul_nadlesnictwo_swidnik_2021_2030.pdf

3.5.2. do 3.5.5. Rezerwaty „Chmiel", „Olszanka", „Wierzchowiska", „Las Królewski" (str. 62 - 70)

Postuluję o wpisanie do dokumentu zobowiązania ze strony PGL Lasy Państwowe (jako instytucji prowadzącej nadzór nad wymienionymi rezerwatami) do zlecenia opracowania w terminie trzech lat i przekazania do RDOŚ w celu przyjęcia przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska **planów ochrony tych rezerwatów**. Plany ochrony powinny zostać opracowane przez specjalistów przyrodników.

Uzasadnienie:

Brak programów ochronnych może grozić utratą wartości przyrodniczej rezerwatów. Ustawa o ochronie przyrody zobowiązuje o wykonanie takiego planu do 5 lat od utworzenia rezerwatu (Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r.o ochronie przyrody, art. 18 ust. 2.)

Aktualizacja programu ochrony przyrody Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Świdnik na lata 2021 - 2030

plik: px_dg_rdlp_lublin_program_ochrony_przyrody_swidnik_2021_2030.pdf

Tabela 27. Wykaz chronionych zwierząt na gruntach nadleśnictwa Świdnik

W tabeli na str. 106 poz. 16. **Dzięcioł czarny** (Dryocopus martius) - proszę o dopisanie moich osobistych, wielokrotnych obserwacji dzięcioła czarnego **w oddziale 174**, uroczysko Stary Gaj. Ostatnia obserwacja w styczniu 2021 r.

Aktualizacja programu ochrony przyrody Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Świdnik na lata 2021 - 2030

plik: px_dg_rdlp_lublin_program_ochrony_przyrody_swidnik_2021_2030.pdf

7. Edukacyjna rola Programu Ochrony Przyrody (str. 163)

Wnioskuję o wpisanie zobowiązania Lasów Państwowych do **utworzenia ścieżki edukacyjnej w oddziałach 177 i 178 uroczyska Stary Gaj**, prezentującej zwiedzającym las świeży (grąd środkowoeuropejski) o cechach wielogatunkowego i zróżnicowanego wiekowo lasu zbliżonego do naturalnego, z dużą pozostałością martwego drewna oraz obecnością drzew o dużych rozmiarach, w tym drzew biocenotycznych będących ostoją bioróżnorodności.

Uzasadnienie:

W „Wytycznych w zakresie zagospodarowania rekreacyjnego" (rozdział 4.13, str. 83-84 Projektu Planu Urządzenia Lasu) jest zalecenie, że ***działalność edukacyjno - informacyjno - promocyjna w nadleśnictwie Świdnik powinna być realizowana poprzez zaprojektowanie i urządzenie większej ilości ścieżek przyrodniczo-dydaktycznych****.*

Towarzystwo dla Natury i Człowieka w lipcu 2020 r. złożyło w urzędzie miasta Lublin wniosek o ustanowienie 32 drzew pomnikami przyrody - duża część tych drzew rośnie właśnie w oddziałach 177 i 178 i prawie wszystkie spełniają kryteria pierśnicowe do objęcia ich taką formą ochrony przyrody. Wniosek obecnie jest w trakcie rozpatrywania.

Uczestniczyłem w wyznaczaniu drzew wskazanych jako kandydaci na pomniki przyrody i deklaruję gotowość osobistej współpracy z nadleśnictwem Świdnik przy wytyczaniu takiej ścieżki. Utworzenie ścieżki edukacyjnej było przeze mnie proponowane podczas oglądania drzew - kandydatów na pomniki przyrody z przedstawicielami nadleśnictwa Świdnik w 2020 r.

III. Postulat wyznaczenia w lasach Stary Gaj i Dąbrowa stref o dominacji funkcji społecznej i przyrodniczej oraz zróżnicowanie sposobu prowadzenia w nich gospodarki leśnej

Postuluję, aby z uwagi na położenie i pełnione funkcje lasy miejskie ochronne, nie tylko Stary Gaj, ale również las Dąbrowa został uznany za gospodarstwo specjalne, z wyznaczeniem na terenie obu tych lasów stref, w których **dominują funkcje przyrodnicza oraz społeczna**. Gospodarka leśna w każdej ze stref powinna być prowadzona odmiennie i realizować swoje zadania z uwzględnieniem dominującej funkcji.

Strefy o dominacji funkcji przyrodniczej

Postuluję o przeprowadzenie aktualizacji inwentaryzacji przyrodniczej lasów Stary Gaj i Dąbrowa w celu wyznaczenia najcenniejszych przyrodniczo fragmentów tych lasów, o cechach zbliżonych do lasów naturalnych. Prowadzenie cięć rębnych i trzebieży w tych fragmentach lasu powinno zostać zaniechane, a wykonywane wyjątkowo tylko w celu zapewnienia bezpieczeństwa lub w sytuacjach nadzwyczajnych. Powinny być zachowane drzewa biocenotyczne, martwe drewno powinno być pozostawiane w lesie w miejscu upadku drzewa do naturalnego rozkładu. Powierzchnie te powinny zostać uznane za powierzchnie referencyjne, na których obserwowane są procesy naturalne zapewniające zachowanie ekosystemów leśnych i korzystnego ich wpływu w warunkach bardzo ograniczonej ingerencji człowieka. Byłyby to ostoje bioróżnorodności w tych lasach. Docelowo te fragmenty lasów powinny zostać reżimem ochronnym w formie użytków ekologicznych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych lub rezerwatów, a zabiegi gospodarcze prowadzone zgodnie ze wskazówkami ekspertów przyrodniczych.

Strefy o dominacji funkcji społecznej

Postulujemy wyznaczenie w lasach Stary Gaj i Dąbrowa stref szczególnie istotnych pod kątem zaspokajania potrzeb społecznych mieszkańców. Gospodarka leśna w tych fragmentach lasu powinna być prowadzona pod kątem zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom, zaspokajania ich potrzeb wypoczynku i rekreacji (spacery, uprawianie sportu itp.) jak również zachowania estetycznego, naturalnego krajobrazu lasu, z umożliwieniem obserwacji naturalnych procesów przyrodniczych i zachowaniem dużej bioróżnorodności.

W Starym Gaju funkcję taką pełnią oddziały położone przede wszystkim najbliżej miasta tj. 163 - 166, natomiast w lesie Dąbrowa tereny położone

w pobliżu Zalewu Zemborzyckiego i po obu stronach ul. Osmolickiej tj. oddziały 257, 258, 260, 261, 263, 264, 267, 268, 269, 270, 274, 275.

Pozostałe ekosystemy leśne

Po wyznaczeniu stref, o których mowa w poprzednich dwóch punktach, na pozostałych obszarach ekosystemów Starego Gaju i Dąbrowy dopuszczalne byłoby pozyskanie drewna z uwzględnieniem szczególnych zaleceń dla miejskich lasów ochronnych.

Uzasadnienie:

Miejskie lasy ochronne z uwagi na swoje położenie przy dużych ośrodkach miejskich pełnią nie tylko funkcje gospodarcze, ale ***powinny również zaspokajać potrzeby społeczne i przyrodnicze.*** *Wyznaczenie trzech stref według dominującej w nich funkcji i zróżnicowanie w nich sposobu gospodarki leśnej mogłoby ułatwić właściwe urządzenie lasu, chronić przyrodę, zapewnić właściwe udostępnianie mieszkańcom, jak również pozwoliłoby uniknąć potencjalnych konfliktów z osobami rekreacyjnie korzystającymi z lasu, przyrodnikami i organizacjami ekologicznymi.*

Zdaniem autorów projektu Planu Urządzenia Lasu nadleśnictwa Świdnik na lata 2021 - 2030, średni wiek lasów nadleśnictwa Świdnik jest zbyt wysoki, ok. 20 lat wyższy niż zalecany (biorąc pod uwagę wiek rębności) i jest to przesłanką do zaleceń zwiększenia etatu użytkowania rębnego (str. 60 - 61 w pliku: px_dg_rdlp_lublin_projekt_pul_swidnik_2021_2030.pdf). Jednak ***proponowane przeze mnie ograniczenie lub miejscowe zaniechanie zrębów i prac pielęgnacyjnych w miejskich lasach ochronnych Stary Gaj i Dąbrowa jest jak najbardziej uzasadnione z uwagi na pełnione przez nie funkcje pozagospodarcze, przyrodnicze, społeczne a także wodochronne i glebochronne.*** *Przyznają to autorzy projektu PUL, bowiem zapisali w projekcie, że „Wysokie wartości średniego wieku drzewostanów akceptowalne są wówczas, gdy lasy spełniają głównie funkcje ochronne, włączone są w granice rezerwatów przyrody, mają głównie znaczenie przyrodnicze lub społeczne.” (str. 60, w pliku: px_dg_rdlp_lublin_projekt_pul_swidnik_2021_2030.pdf).*

Załączniki - mapy z schematycznymi propozycjami wyznaczenia stref z dominującymi funkcjami społecznymi i przyrodniczymi:

- *plik: mapa lasu Dabrowa funkcje do PUL 2021-2030.pdf*
- *plik: mapa lasu Stary Gaj funkcje i Lipowa Dolina do PUL 2021-2030.pdf*

IV. Postulat wpisania zobowiązania do zachowania drzew o znacznych rozmiarach oraz gatunków zwiększających bioróżnorodność w miejskich lasach ochronnych Stary Gaj i Dąbrowa

Opis taksacyjny Nadleśnictwa Świdnik

plik: px_dg_rdlp_lublin_opis_taksacyjny_nadlesnictwo_swidnik.pdf

Oddział i wydzielenie 163 a (strona 229)

Wnioskuję o wpisanie informacji dodatkowej w brzmieniu: „**Zachować lipy, dęby, klony, jesiony, graby oraz drzewa innych gatunków o znacznych rozmiarach, a po ich obumarciu martwe drewno pozostawić do naturalnego rozkładu w miejscu, gdzie rosły. Pozostawić również inne gatunki, które nie są zaliczane do tzw. gatunków lasotwórczych, jednak zwiększające różnorodność biologiczną lasu: trześnia ptasia, wierzby, głogi, czeremcha pospolita, leszczyna pospolita, jarząb pospolity, kruszyna pospolita itp**."

Uzasadnienie:

Stare drzewa o znacznych rozmiarach, często z uszkodzeniami, dziuplami, próchnicą, gniazdami, porośnięte mchami, porostami i grzybami, zarówno żywe jak i martwe są drzewami biocenotycznymi, zwiększającymi różnorodność biologiczną lasu. Zasadność zachowania drzew biocenotycznych (mikrohabitatowych) została podkreślona w Instrukcji Ochrony Lasu, gdzie zostały wyróżnione drzewa spełniające kryteria.

Towarzystwo dla Natury i Człowieka prowadziło ewidencję drzew o znacznych rozmiarach w Starym Gaju i w lipcu 2020 r. złożyło w urzędzie miasta Lublin wniosek o uznanie wybranych 32 drzew za pomniki przyrody. W oddziale 163 rośnie stosunkowo dużo drzew o znacznych rozmiarach, w tym drzewa o wymiarze pierśnicowym spełniającym warunek do uznania ich za pomnik przyrody. Z uwagi na fakt, że Stary Gaj i Dąbrowa są miejskimi lasami ochronnymi o ważnych funkcjach społecznych i przyrodniczych, zachowanie jak największej różnorodności biologicznej w tych lasach jest bardzo ważne.

Opis taksacyjny Nadleśnictwa Świdnik

uwagi do pliku: px_dg_rdlp_lublin_opis_taksacyjny_nadlesnictwo_swidnik.pdf

Oddziały/wydzielenia 177 b oraz 178 a (strona 247)

wnioskuję o uzupełnienie informacji dodatkowej, która aktualnie w projekcie brzmi: „Zachować lipy i dęby o znacznych rozmiarach". Informacja dodatkowa powinna zostać uzupełniona również o inne gatunki drzew, które tutaj występują i brzmieć w całości: „**Zachować lipy, dęby, klony, wiązy, jesiony, graby i drzewa innych gatunków o znacznych rozmiarach, a po ich obumarciu martwe drewno pozostawić do naturalnego rozkładu w miejscu, gdzie rosły.**

Pozostawić również inne gatunki, które nie są zaliczane do tzw. gatunków lasotwórczych, jednak zwiększające różnorodność biologiczną lasu: trześnia ptasia, wierzby, głogi, czeremcha pospolita, leszczyna pospolita, jarząb pospolity, kruszyna pospolita itp.".

Uzasadnienie:

Stare drzewa o znacznych rozmiarach, często z uszkodzeniami, dziuplami, próchnicą, gniazdami, porośnięte mchami, porostami i grzybami, zarówno żywe jak i martwe są drzewami biocenotycznymi, zwiększającymi różnorodność biologiczną lasu. Zasadność zachowania drzew biocenotycznych (mikrohabitatowych) została podkreślona w Instrukcji Ochrony Lasu, gdzie zostały wyróżnione drzewa spełniające kryteria.

Towarzystwo dla Natury i Człowieka prowadziło ewidencję drzew o znacznych rozmiarach w Starym Gaju i w lipcu 2020 r. złożyło w urzędzie miasta Lublin wniosek o uznanie 32 drzew za pomniki przyrody. Według przeprowadzonych obserwacji w oddziałach 177 i 178 rośnie stosunkowo dużo drzew o znacznych rozmiarach, w tym drzewa o wymiarze pierśnicowym spełniającym warunek do uznania ich za pomnik przyrody. Z uwagi na fakt, że Stary Gaj i Dąbrowa są miejskimi lasami ochronnymi o ważnych funkcjach społecznych i przyrodniczych, zachowanie jak największej różnorodności biologicznej w tych lasach jest bardzo ważne.

Opis taksacyjny Nadleśnictwa Świdnik

plik: px_dg_rdlp_lublin_opis_taksacyjny_nadlesnictwo_swidnik.pdf

Pozostałe oddziały 164 - 176 i 179 (strony 229 - 248) lasu Stary Gaj oraz oddziały 257 - 297 (str. 351 - 413) lasu Dąbrowa

Wnioskuję o wpisanie przy każdym z odrębnie wymienionych w tabeli oddziałów / wydzieleń informacji dodatkowej w brzmieniu: „**Zachować drzewa o znacznych rozmiarach, w szczególności dęby, lipy, klony, wiązy i jesiony jako drzewa biocenotyczne, a po ich obumarciu martwe drewno pozostawić do naturalnego rozkładu w miejscu, gdzie rosły**".

Uzasadnienie:

Z uwagi na fakt, że Stary Gaj i Dąbrowa są miejskimi lasami ochronnymi o ważnych funkcjach społecznych i przyrodniczych, zachowanie jak największej różnorodności biologicznej w tych lasach jest bardzo ważne.

Stare drzewa o dużych rozmiarach, często z uszkodzeniami, dziuplami, próchnicą, gniazdami ptaków, porośnięte mchami, porostami i grzybami są cennymi drzewami biocenotycznymi, zwiększającymi różnorodność biologiczną lasu. Również po obumarciu takie drzewa są siedliskiem dla wielu grzybów, roślin i zwierząt, szczególnie owadów i żywiących się nimi ptaków. Zasadność zachowania drzew biocenotycznych (mikrohabitatowych) została podkreślona w Instrukcji Ochrony Lasu, gdzie zostały wyróżnione drzewa spełniające kryteria.

V. Postulat powstrzymania się od prac leśnych w części oddziałów 177 i 178 uroczyska Stary Gaj z uwagi na ich wysoką wartość przyrodniczą

Opis taksacyjny Nadleśnictwa Świdnik

plik: px_dg_rdlp_lublin_opis_taksacyjny_nadlesnictwo_swidnik.pdf

Z uwagi na wysoką wartość przyrodniczą lasu w oddziale 177 (wydzielenie b) oraz w oddziale 178 (wydzielenie a) uroczyska Stary Gaj **postuluję wstrzymanie tam wszystkich planowych prac leśnych, nie tylko zrębów, ale również trzebieży**. Prace pielęgnacyjne mogłyby być tam prowadzone tylko ze względu na bezpieczeństwo lub ze względów sanitarnych.

Dlatego we wskazaniach gospodarczych opisu taksacyjnego wnioskuję o usunięcie zapisu o trzebieży późnej i zamiast niego napisanie: „**brak wskazań**".

Postuluję również, aby oddziały i wydzielenia 177 b oraz 178 a **uzyskały status ekosystemu referencyjnego**, gdzie las powinien rozwijać się bez ingerencji człowieka.

Uzasadnienie:

*Z uwagi na duże walory przyrodnicze obszar ten jest planowany do zgłoszenia przez organizacje społeczne do objęcia formą ochrony przyrody jako zespół przyrodniczo-krajobrazowy. Dlatego wymienione wydzielenia **powinny zostać wyłączone z gospodarki leśnej**, gdyż nawet trzebieże również mogą ingerować w licznie tam występujące drzewa biocenotyczne.*

*Należy również uwzględnić, że występująca w oddziale 177 **populacja lilii złotogłów** (Lilium martagon) jest chroniona Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin. Ponadto **wawrzynek wilczełyko** (Daphne mezereum), który jest wymieniony w załączonej charakterystyce planowanego zespołu przyrodniczo-krajobrazowego, jest gatunkiem objętym reżimem ochrony częściowej w Polsce. Istnieją doniesienia, że **prowadzenie wszelkich prac leśnych nawet zimą może bardzo szkodliwie oddziaływać na stan populacji roślin chronionych** (co zostało naukowo sprawdzone w publikacji: Kenderes, K., & Standovár, T. (2003). The impact of forest management on forest floor vegetation evaluated by species traits. Community Ecology, 4(1), 51-62.).*

*Dodatkową przesłanką za moim wnioskiem jest fakt, że w oddziałach tych trzebież późna przeprowadzana jest w tej chwili, a zgodnie z Protokołem z posiedzenia Komisji Założeń Planu RDLP w Lublinie, określającym założenia i wytyczne do sporządzenia projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Świdnik na lata 2021 - 2030 w lasach świeżych nawrót cięć powinien być przeprowadzany co 11 - 20 lat (tabela na stronie 22, plik: px_dg_rdlp_lublin_zalozenia_do_ppul_nadlesnictwa_swidnik.pdf). Natomiast **w przypadku utrzymania istniejącego zapisu trzebież w tych oddziałach byłaby***

***przeprowadzana częściej niż zalecenia RDLP** - przy czym wydaje się, że nie ma to szczególnego uzasadnienia.*

Załączniki:

- *plik: Walory przyrodnicze ZPK Lipowa Dolina 177b 178a.pdf - szczegółowe informacje o wartości przyrodniczej projektowanego ZPK Lipowa Dolina.pdf*
- *plik: mapa lasu Stary Gaj funkcje i Lipowa Dolina do PUL 2021-2030.pdf*

VI. Postulat zweryfikowania proponowanej częstotliwości wykonywania trzebieży w lasach nadleśnictwa Świdnik i nie skracania czasu pomiędzy cięciami pielęgnacyjnymi w stosunku do zaleceń Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych, szczególnie w miejskich lasach ochronnych Stary Gaj i Dąbrowa

Opis taksacyjny Nadleśnictwa Świdnik

uwagi do pliku: px_dg_rdlp_lublin_opis_taksacyjny_nadlesnictwo_swidnik.pdf

Postuluję dokładne zweryfikowanie, czy proponowane w projekcie PUL nadleśnictwa Świdnik na lata 2021 - 2030 cięcia pielęgnacyjne (np. trzebieże) w niektórych oddziałach na terenie całego nadleśnictwa Świdnik nie będą wykonywane **w zbyt małych odstępach czasu** od poprzednich, podobnych zabiegów gospodarczych, jakie były wykonywane ostatnio.

W szczególności postuluję, aby okresy pomiędzy zabiegami pielęgnacyjnymi w miejskich lasach ochronnych Stary gaj i Dąbrowa były nie krótsze niż zalecane w założeniach i wytycznych do sporządzenia projektu planu urządzenia dla Nadleśnictwa Świdnik na lata 2021 - 2030 w protokole z posiedzenia Komisji Założeń Planu RDLP w Lublinie.

Uzasadnienie:

Zalecenia dot. częstotliwości nawrotów cięć w poszczególnych typach siedlisk leśnych są wymienione w tabeli na stronie 22 w Protokole z posiedzenia Komisji Założeń Planu RDLP w Lublinie, określającym założenia i wytyczne do sporządzenia projektu planu urządzenia dla Nadleśnictwa Świdnik na lata 2021 - 2030
(źródło informacji - plik: px_dg_rdlp_lublin_zalozenia_do_ppul_nadlesnictwa_swidnik.pdf).

*Porównanie informacji o faktycznie zrealizowanych zabiegach pielęgnacyjnych w ramach PUL na lata 2011-2020 oraz z projektu PUL na lata 2021-2030 sugeruje, że w niektórych wydzieleniach zabiegi pielęgnacyjne **byłyby wykonywane częściej niż zalecenia Komisji Założeń Planu RDLP w Lublinie**. Przykładem są oddziały 177 i 178 w uroczysku Stary Gaj, o czym piszę w ostatnim akapicie uzasadnienia do punktu V.*

VII. Uzupełnienie do mapy przeglądowej rozmieszczenia gatunków rzadkich (załącznik do programu ochrony przyrody) - stanowisko lilii złotogłów w oddziale 177 uroczyska Stary Gaj

Mapa przeglądowa rozmieszczenia gatunków rzadkich w nadleśnictwie Świdnik

plik: px_dg_rdlp_lublin_b25rozm_cz1.pdf

Wnioskuję o zaznaczenie na mapie **dodatkowego stanowiska kilku okazów lilii złotogłów (*Lilium martagon)* w oddziale 177 uroczyska Stary Gaj** po obu stronach drogi leśnej (przybliżone współrzędne geograficzne wg WGS 84: N 51.1994, E 22.4970), stwierdzonego przeze mnie osobiście w lecie 2020 r. w miejscu wskazanym strzałką na załączonym wycinku mapy.

Załączone pliki:

- *plik: wykaz gatunkow rzadkich Stary Gaj PUL 2021-2030 uzupelnienie lilia zlotoglow.pdf - lokalizacja stanowiska*
- *plik: lilia zlotoglow oddzial 177 Stary Gaj fotografia 01 - dokumentacja fotograficzna*
- *plik: lilia zlotoglow oddzial 177 Stary Gaj fotografia 02 - dokumentacja fotograficzna*

VIII. Uwagi ogólne dot. prognozy oddziaływania na środowisko projektu planu urządzenia lasu nadleśnictwa Świdnik na okres 01.01.2021 - 31.12.2030 r. w miejskich lasach ochronnych Stary Gaj i Dąbrowa

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Świdnik na lata 2021 - 2030

plik: px_dg_rdlp_lublin_prognoza_projekt_pul_nadlesnictwo_swidnik_2021_2030.pdf

Postuluję, aby gospodarka leśna w ekosystemach miejskich lasów ochronnych Stary Gaj i Dąbrowa w latach 2021 - 2030 była prowadzona w taki sposób, aby pozytywnie i regenerująco wpływała na naturalne środowisko przyrodnicze.

Uważam, że Jej celem powinno być zwiększenie i przywrócenie bioróżnorodności, odbudowa i wzmacnianie „naturalności" lasu (aby stał się stabilnym ekosystemem leśnym, różnowiekowym i wielogatunkowym, jak najbardziej zbliżonym do takiego, który w czasie setek lat wykształciłby się bez ingerencji człowieka) oraz dążenie do przywrócenia w nim naturalnych procesów przyrodniczych w takim stopniu, jak to jest tylko możliwe.

Uzasadnienie:

Aktualnie w Polsce mamy bardzo niewiele lasów o cechach zbliżonych do naturalnych. Większość kompleksów leśnych od wielu lat jest eksploatowana gospodarczo, a procesy naturalne, jakie mogłyby i powinny w nich zachodzić, są modyfikowane i ograniczane przez ingerencję człowieka. Na przykład zalecany wiek drzewostanu na danym obszarze określa się według wieku rębności (a więc z uwagi na zalecenia gospodarki leśnej), a nie z uwagi na względy przyrodnicze. W efekcie takiego podejścia większość drzew w lesie nie ma szans na osiągnięcie starości i naturalnego obumarcia, a często nawet nie osiąga wieku dojrzałego.

W efekcie działalności człowieka zachodzą dynamiczne zmiany w środowisku naturalnym, między innymi coraz częściej występują niekorzystne następstwa antropogenicznych zmian klimatu, następuje dramatyczny spadek bioróżnorodności i wymieranie licznych „dzikich" gatunków roślin i zwierząt na skutek antropopresji, wycinane są bezcenne lasy naturalne oraz lasy o charakterze zbliżonym do naturalnego.

Właściwa, przyjazna dla przyrody gospodarka leśna mogłaby odwrócić lub zahamować zanikanie naturalnej przyrody.

Z poważaniem

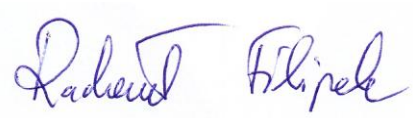

Radomił Filipek